

Stucken raeckende de privilegien ofte hantvesten van de Krimpenderwaert, ende de klachten die aen hare Ed. Groot Mog., by de vier kavels vande selve waert, over de openbare violatie, ende kreuckinghe van dien ende van de gewysdens daer op gevolght, werden gedaen, met versoeck dat die violatien, ende kreuckingen afgedaen, ende de voorsz. privilegien ofte hantvesten gemaintineert mogen werden

<https://hdl.handle.net/1874/20602>

STUCKEN

213

826

Raeckende de

Privilegien ofte Hantvesten

van de

Krimpenderwaert,

Ende de klachten die aen hare Ed. Groot Mog., by de vier Kavels vande selve Waert, over de openbare violatie, ende kreuckinge van dien, ende van de Gewysdens daer op gevolght, werden gedaen, met verfoeck dat die violatien, ende kreuckingen afgedaen, ende de voorsz Privilegien ofte Hantvesten gemaintineert mogen werden.

In 's Gravenhage, by *Pieter Tongerloo*, woonende in de Veenestraet in de Geleerde Man 1674.

Stucken, raeckende de klach-

ten vande vier Cavelen van de Crimpenrewaert, gedaen aen de Ed. Groot Mog. Heeren Staten van Hollandt ende West-Vrieslandt, over de violatie, ende verbreekinge van haer-luyden Hantvesten ende Privilegien,

Jegens

De Achtbare Heeren Burgemeesteren ende Regeerders der Stadt Gouda.

Requeste wegens de voorsz vier Cavels van de Crimpenrewaert aen de Ed. Gr. Mog. Heeren Staten van Hollandt ende West-Vrieslandt, haren Souverain gepresenteert, inhoudende haer-luyder klachten.

GEven onderdanighlijck te kennen de vier Cavelen vande Crimpenderwaert in Zuyt-Hollant soo voor hen selven, als uyt den naeme ende van wegen de vordere Ingelanden ende Inghesetenen vanden selven Waert, hoe dat den selven Ingelanden ende Inghesetenen by seeckere oude Hantveste van goede gedachte Vrouwe Jacoba Hertoginne van Beyeren, als Gravinne van Hollant, mitsgaders van Philips Hertoge van

Bourgongien, als Ruwaert en oir van den selven Lande, al op den 13. van Mey inden Jaere xjv^c ende dertig, ten besten ende tot behoudenisse van den voorfz Waert, onder andere medegegunt, ende geaccordeert is geworden, datter inde Schouwe van den selven Waert soude wesen seven Heemraden die woonachtigh, geerft, ofte gegoet soudensijn binnen der voorfz Schouwe tot hondert Hollantse Wilhelmis Schilden toe, of daer boven, van welke Heemraden de Steden Dordrecht, Schoonhoven, ende Goude, elcx twee kiesen ende setten soude tot aller tydt als des te doen mochte sijn. Ende de Dyckgraef inder tydt eenen, welke Hantveste of Privilegie wel eer wesende gecontravenieert by de Heeren Burgemeesters en Regeerders der gemelte Steden Dordrecht en Goude, mitfgaders by de Heemraden vande Crimpenderwaert door het kiesen ende admitteren respectie van eenige perfoonen tot het voorfz Heemraetschap binnen den voorfz Waert niet sijnde woonachtigh. Soo sijn daer over tusschen den selven Heeren Burgemeesters ende Heemraden als gerequireerdens ter eenre, ende de gemeene Ingelanden ende geerfdens vande voorfz Waerts Voorfaten vande Supplianten in desen, mitfgaders de Ambachts Heeren van eenige Dorpen daer inne gelegen als Requiranten ende Impetranten van Mandement van Relief ter andere zyde, eenige differenten gerefen voor den Hove van Hollant, ende is by sententie van den selven Hove gewesen op den 20. July van den jaere 1557. den voorfz Heemraden Gerequireerdens geinterdiceert, hangende den principalen Proesse in materie van appel eenige Heemraden van den voornoemden Crimpenrewaert te accepteren, ofte te ceden, dan den gene die na de ordonnantie van dien, wesende de hantveste hier boven aengetogen aldaer Inwoonders, geerst ofte gegoet waren, werdende mede de voorfz Gerequireerdens gecondemneert in de kosten van den incidente,

denté ; waer naer wederom ter oorfaecke als vooren voor den gemelten Hove differenten wefende gerefen tuffchen der Supplianten Voorfaten in der tydt , als Impetranten van befloten Miffive en Requiranten, ende de Heeren Burgemeesters en Regeerders vander Stede Dordrecht vervangende, de by henluyden gecommitteerde Heemraden , mitfgaders den Dijckgraef van de Crimpenrewaert , Beschrevens ende Gerequireerdens ter andere zyde ; foo is oock in de felve faecke gevolght Sententie van den 19. Juny 1592. waer by het Hof doende recht op de provifie by den Requiranten verfocht *ex officio* de voorfz Gecommitteerde Heemraden heeft gecommitteert, om het Heemraetschap van de Crimpenrewaert , nevens de andere Heemraden te exerceren tot den 1. April alfoen eerftkomende , wel-verftaende , indien middelerwyle de faecke ten principalen niet en quame te werden getermineert, dat alfdan gemelte Heeren van Dordrecht gehouden fouden fijn , hangende den Proceffe te ftellen twee Heemraden woonachtigh , ende behoorlijk gegoet zynde , binnen den fchouwe vande Crimpenrewaert , het welcke federt by wel gemelte Heeren van Dordrecht ten principalen oock niet wefende vervolght , foo en hebben oock dienvolgende haer Ed. Achtbare r'federt dien tydt tot den huydigen dage toe , gene andere Heemraden gefelt , dan die , volgens de voorfz privilegie ende Sententie , woonachtigh ge-erft ofte gegoet waren binnen de Schouwe van de voorfz Crimpenrewaert , ende naderhant wederomme voor den gemelten Hove Proces wefende ontfaen , tuffchen den Supplianten Voorfaten inder tydt als Impetranten van befloten Miffive en Requiranten omme te hebben interdictie penael ter eenre , ende de Heeren Burgemeesters ende Regeerders van de Stede Goude , mitfgaders Dijckgraef ende Heemraden van de voorfz Waert , indien de felve hen partie hadde willen maken als Beschrevens ende

Gerequireerdens ter andere zyde, tenderende omme de gemelde Heeren vander Goude, te hebben geinterdiceert eenige Heemraden te stellen ofte te continueren in den voorfz Waert, anders dan die inde Schouwe vande voorfz Waert waren woonachtigh ende behoorlijck ge-erft of gegoet, ende mede omme van gelijken den voorfz Dijkgraef ende Heemraden te hebben geinterdiceert eenige Heemraden te accepteren ofte te be-eeden, dan die woonachtigh ende ge-erft ofte gegoet waren als vooren; soo was op den tweeden April van den jare 1643. in 't reguarde van de Heeren Burgemeesters ende Regeerders van der Goude verdragen dat den Burgemeester Franchoys Herberts, overmindert (nota) der Impetranten gerechticheyt ende gefustineerde, soude blyven gecontinueert ende ge-eet, omme voor dat loopende jaer 't Heemraetschap van de Crimpenrewaert te blyven bedienen, sonder dat nochtans de selve be-eedinge ende bedieninge soude werden getrocken in consequentie, soo ten aensien van de Heeren Burgemeesters ende Regeerders vander Goude, als vande voorfz Dijkgraef ende Heemraden, ende is voorts de faecke ten principalen in 'treguard van de selve Heeren vander Goude gereguleert omme te werden beschreven by Memorien, maer Dijkgraef ende Heemraden voornoemt by haer acte van den 7. April des voorfz jaers 1643. hebbende verklaert voor soo veel hen *nomine officii* was aengaende, sich geen parthye te maecken, jegens het versoek van de voorfz Impetranten, ende dienvolgende wel te vreden te sijn, hen te reguleren na den inhouden van de voorfz Sententie van date den 20. July 1557. ende hen goetwilligh by den Hove daer inne te laten condemneren, soo sijn de selve daer inne oock op de voorfz hare overgifte op den 8. Mey 1643. voorfz gecondemneert geworden, dan, dat alles onaengesien de gemelte Heeren Burgemeesters ende Regeerders vander Goude

inden

inden jare 1651. ende 1652. ondernemende te attenteren jegens de voorfz des Supplianten oude Hantveste ofte Privilegie, ende den gewijsdens dien conform; die in *judicio contradictorio* sijn uytgesproocken; Soo is 't elckens 't voorfz voornemen by wegen van Mandement Penael tegensgegaen ende gestuyt geworden, ende is middelerwyle oock namentlijk op den 22. December van den jare 1651. de voorgeroerde saecke vander Supplianten Voorfaten, als Impetranten van besloten Missive en Requiranten omme te hebben interdictione penael, jegens meer-gemelte Heeren Burgemeesters ende Regeerders vander Goude, als Beschrevens ende Gerequireerdens by diffinitive Sententie van den gemelten Hove, tot voordeel van de voorfz der Supplianten Voorfaten getermineert geworden, waer by het Hof executie heeft gedecerneert op de voorfz Sententie, van date den 20. July 1557. onde dienvolgende de Heeren Burgemeesteren ende Regeerders vander Goude geinterdiceert eenige Heemraden in de Crimpenrewaert te nomineren, stellen ende committeren, ofte continueren, dan den gene, die nae de Hantveste of ordonnantie vande selye Waert binnen de Schouwe van dien woonachtigh, ende behoorlijk ge-erft ofte gegoet sijn, welke Sententie wederom sijnde gegaen in krachte van gewijsde, ende niet alleenlijk by gemelte Heeren Burgemeesteren ende Regeerders van de Goude stilswygende geacquiesceert, maer oock eenige jaren langh expresselijck gehomologeert, met even (gelijk als doorgaens te vooren was geschiet) inde voorfz Crimpenrewaert te nomineren ende aen te stellen, soodanige Heemraden die aldaer reelijcke en effectivelijcke woonachtigh, ende behoorlijk ge-erft ofte gegoet waren, so is niet te min den Supplianten (in den beginne van den voorleden jare 1666. ter ooren gekomen, dat men voor hadde omme met te doen aenstaende nominatie ende stellinge te doen op den 6. van den

maent

maent April tot het voorfz Heemraetschap contrarie den in-
houden vanden voorfz oude Hantveste, en op gevolghde Sen-
tentie te vorderen, en successivelijck mede te admittieren en te
be-ëdigen, eenige Persoonen binnen de Schouwe vande voorfz
Waert niet woonachtigh ende gegoet ofte ge-erft sijnde; om-
me't welke met gerechtelijcke middelen tegens te gaen ende
te stuyten, de Supplianten haer op den 20. Maert van den
voorfz jaere 1666. hebbende voorfien met een Mandement
penael, ende omme executie te hebben gedecerneert op de
voorgeroerde verjaerde Sententien ende willige condemnatie,
disponerende 't selve Mandement jegens Dijckgraef en Heem-
raden vande voorfz Crimpenrewaert, ende hen-luyden op
seeckere groote peyne interdicerende, eenige Heemraden by
stellinge ofte nominatie aen te nemen, te accepteren ofte te
ceden, dan die als vooren binnen de Schouwe van de Crim-
penrewaert, ende woonachtigh ende behoorlijck ge-erft ofte
gegoet sijn soude, ende sulcx den voornoemden Dijckgraef
ende Heemraden belastende hen-luyden te reguleren nae de
voor-gemelde Sententien, ende mede nae hare voorfz ver-
klaringe ende overgifte, ende de willige condemnatie van de
voorfz Hove daer op gevolght, welck Mandement of wel ty-
delijck, te weten, op den 3. 4. ende 5. van April des
voorfz jaere 1666. naer sijne forme ende inhoude was ge-
exploicteert aen de voorfz Dijckgraef ende Heemraden respecti-
velijcken; Soo heeft niet te min den selven Dijckgraef sich ver-
vordert op den 10. vande voorfz maent April, oock jegens
de expresse protestatie van de Heemraden, gecommiteert
van wegen de Stadt van Dordrecht, als mede van die van
Schoonhoven, als Heemraet te be-ëdigen Mr. Floris Cincq,
Raet en dienende Schepen van der Goude, ende by de selve
Stadt genomineert ende gestelt tot het selve Heemraetschap,
niet tegenstaende de selve Mr Floris Cincq, mits de voorfz sijne
quali-

qualiteyt als Raet en Schepen, ende oock niet anders kan werden geconfidereert, dan voor die genen die alleen binnen der Stede vander Goude, ende geensints binnen de Schouwe van de Crimpenrewaert woonachtigh en is, ende alsoo die saecke niet alleenlijck wierde gelaten by het voorz be-eedigen, maer dat den voornoemde Mr. Floris Cincq sich was onder win-dende hem selven allesints te laten vinden inde actuele bedie-ninge, ende waerneminghe van het voorz Heemraetschap, ende oock daer inne wierde aengenomen ende geaccepteert, by den voorz Dyckgraef ende Heemraden, soo hebben de Supplian-ten alle t'selve niet anders kunnen aensien dan voor notoire attentaten gepleecht in vilipendie vande autoriteyt, ende be-velen vande Justitie, ende in prejuditie van het recht den Sup-plianten daer uyt geboren, ende sijn mitsdien sy Supplianten te raden geworden alvorens eysch te doen inde voorz hare instantie in cas Penael, ende om executie te hebben gedecer-neert, te verfoecken reparatie vande voorz attentaten, wel-ke saecke in foodanige termen staende, soo sijn tusschen bey-de gekomen gemelte Heeren Burgemeesters ende Regeerders vander Goude, verklarende te intervenieren ende de saecke aen te nemen voor den Dyckgraef ende Heemraden vande Crimpenrewaert, ende heeft vervolgens de defentie by den selven Heeren vander Goude gedaen jegens het voorz ver-foeck van reparatie van attentaten geensints daer inne bestaen dat sy hebben gesustineert, of durven sustineren, jegens soo veel contrarie gewysdens, aen, dat het niet nootsakelijck en soude werden gerequireert dat een Heemraedt van de Crim-penrewaert, effectivelijck soude moeten wonen binnen de Schouwe van dien, maer puyrlijck alleen daer inne dat haer Ed: Achtbare (al hoe wel onder reverentie seer abusivelijcken) trachten vast te maecten, dat immers in der daet den voorñ: Mr. Floris Cincq onaengesien zijn voorz qualiteyt van Raet

en Schepen der voorfz. Stadt, foudē wesen woonachtigh binnen de Schouwe van de voorfz. Waert, ghelijck sy sulcx oock hebben getracht te seconderen, met een captieuse en insuffisante presentatie, van te willen presteeren dat den voorschreven Mr. Floris Cincq soude verklaren dat hy gheduyrende het voorfz. sijn Heemraetschap sijn woonplaetsē niet alleen en hadde gehadt op seeckere zijne wooninghe ten platten Lande gelegen, maer oock van intentie te zyn in het toekomende ordinarie, aldaer te sullen resideren, ende hem effectivelijck te onthouden dan de selve presentatie, met goet bescheyt van de Supplianten wesende gerefuseert, ende de saecke op de voorfz. verlochte reparatie van attentaten voldongen, ende ter Rolle vanden meer-gemelten Hove, op den 20. 21. ende 22. July laestleden mondelingh bepleyt, soo is, de selve by de Heeren Commissarisen sittende ter audientie van de Rolle gehouden in advys, en is alsoo tot noch toe voor den selven Hove hangende litispēdent, alwaer gemelte Heeren Burgemeesters ende Regeerders vander Goude, of wel haer Voorlaten inder tydt haer nu ettelijcke maelen niet al te wel hebbende bevonden, by den uytflagh van verscheyde ongefondeerde Processen by hen-luyden aldaer van over meer dan hondert jaeren over dese jegenwoordige Materie tegens den Supplianten of der selver Predecesseuren gevoert; Soo hebben haer Ed. Achtbaere sich laten wel gevallen, het Schip so het schynt over eenen anderen boegh te wenden, ende een preuve te nemen of sy niet de Supplianten op het onversienste eenigh voordeel en souden kunnen affien, ende haer soo lange getenteert, doch t'elckens by de Justitie misluckte desseyn, ten eynde brengen, jegens alle reden, tegens de expresse dispositie van beschreven Rechten, in prejuditie vande voorfz. laest gedachte litispēdentie voor de ordinaris Justitie, by den Prince van den Lande aen te houden ende te suppliceren omme yets te mogen

mogen krygen 't gene sy by wegen van Justitie noyt en hadden kunnen obtineren, ende 't welck sy wel wisten oock inder eeuwigheyt aldaer niet en fullen obtineren, ende hebben dan haer Ed. Achtbaere verſwygende de voorſz laetſte proceduyren, tuſſchen hen ter eenre, ende de Supplianten ter andere zyden; voor den voorſz Hove litispendent, en voorts haer eygen geſuſtineerden, ende preſentatie dier inne gedaen als wel wetende dat de ſelve was ſtrydigh tegens haer verſoeck, haer by wegen van ſeckere ſeer ſub ende obreptive middelen gelieven te adreſſeren, aen U Ed: Groot Mog: ende onder benificie van dien te verſoecken declaratie, ende voor ſoo veel des noots ſoude mogen weſen, ampliatio, van der ſupplianten voorgemelte oude Hantveſte, ende Privilegie ende dat het dien volgende mochte ſijn U Ed: Groot Mog: gelieſte te verklaeren dat wel-gemelte Heeren Burgemeeſteren, ende Regeerders vander Goude, in het verkiefen vande voorſz haere twee Heemraden inden Crimpenrewaert ſouden mogen volſtaen, met het eligeren van eerlijcke, en vroomme luyden, binnen de ſelve Stadt woonachtigh, doch nae inhoudende vande voorſz Hantveſte binnen de ſelve Waert ge-erſt of gegoet, ſonder dat ſy precyſe ſoude ſijn gebonden aen perſoonen ten platten Lande aldaer woonachtigh, ende min omme te verkiefen luyden aldaer privativelijck domicilie houdende, van het doen van welck verſoeck de ſupplianten eenige kenniſſe bekomen hebbende door de Heeren vande Kamere van de Reeckeningh vande Domeynen van U Ed: Groot Mog: in welckers handen de voorſz Requeſte by de ſelve U Edele Groot Mogende is geſtelt geweest, en de welke de ſupplianten daeromme hadden ontboden ſonder dat ſy nochtans oyt het geluck hadde gehad van te hebben mogen ſien ofte leſen de Requeſte waer by het ſelve verſoeck was gedaen om pertinentelijck ende als nae vereyſch daer tegens haer tegen ſeggen

te hebben kunnen inbrengen ; Soo sijn sy Supplianten niet te min te raden geworden by forme van antidotael te doen ver-
 vaerdigen, ende aen U Ed: Groot Mo: presenteren seeckere
 Requeste waer inne sy beknoptelijck hadde gedaen versame-
 len de voornaemste van haere middelen en Motive waerom-
 me sy meenen dat (onder reverentie) het voorfsz verfoeck niet
 geconsenteert en hadde kunnen ofte behooren te werden,
 welke Requeste nochtans tot haerder Supplianten seer merc-
 kelijck ongeluck noeyt ter Vergaderingh van U Ed: Gr: Mo:
 sijnde gelesen ; Soo hebben niet te min U Ed: Groot Mo: de
 voorsichticheyt, discretie, ende goetheyt gelieven te gebruyc-
 ken, van niet absolutelijck de ghemelte Heeren vander Gou-
 de het voorfsz haer verfoeck te consenteren, maer alleenlijck
 onder die expresse by gevoeghde Conditie ende Limitatie dat
 sy luyden alvorens te genieten het effect vande voorfsz ver-
 fochte ende geaccordeerde Declaratie, en Ampliatie gehou-
 den souden sijn de Brieven ter occasie van dien gedepescheert
 aen den Hove van Hollandt, mitsgaders ter Camere vande
 Reeckeninge over hare Ed: Groot Mo: Domeynen te presen-
 teren, omme aldaer gevisiteert geinterineert, ende geregi-
 streert te werden, welcken volgende, de Supplianten mee-
 nende wel te wesen bevoeght, omme sijn jegens het voorfsz
 interinement gerechtelijck te opposeren, ende (partyen daer
 toe wesende geroepen te sustineren) dat de voorfsz declaratie
 ende ampliatie sal werden verklaert sub, en obreptelijck
 qualijck, ende t'onrechten verkregen, ende over sulcx te sijn
 Nul, ende van geender waerden, soo hadden sy Supplianten
 sijn oock by Requeste geaddressseert aen den Hove van Hol-
 landt, ende verfocht besloote Missive omme uyt krachte van
 dien voor den selven Hove te mogen doen beschryven de
 voorfsz Heeren Burgemeesters ende Regeerders van der Gou-
 de, omme te antwoorden op soodanigen Eysch ende Con-
 clusie

clufie als de Supplianten ten dage dienende, jegens het voorfz interinement fouden willen doen en nemen, welcke der Supplianten Requeste alvoren daer op te werden gedifponeert naer ftyle van den Hove, op den 6. van de voorlede Maent October is gefelt in handen der gemelte Heeren vander Goude, met ordre omme binnen acht dagen den Hove daer jegens haer bericht te laten toekomen, ende 't felve gefien fijnde, als dan op 't voorfz der Supplianten verfoeck van beflotene Miffive, nader te werden gedelibereert ende gedifponeert als naer behooren, welck gerequireerde bericht foo de Supplianten verftaen oock wefende ingekomen, hoewel henluyden voorgemelte verfoeck tot genen anderen eynde en was ftreckende, dan omme te hebben een ordinarie ende fimpele provifie van Justitie, fonder eenige de minfte prejudiciable Clause, hoedanigen fimpele provifie van Justitie men niet gewoon is, en oock onder Reverentie niet aen yemant en kan weygeren, voornamentlijck in eene faecke gelijk defe jegenwoordige aenftonts fal blycken te fijn, daer geene de minfte queftie en kan vallen, over de competentie der Jurifdictie van den meergemelten Hove, foo en heeft nochtans het voorfz Hof de Supplianten aenhoudende omme te hebben difpofitie op de voorfz haere Requeste henluyden niet gelieven eenige andere appoftille te verleenen dan *Fiat fermo Ordinibus*, wefende van dato den 2 November 1667 laetftleden, ende dat apparentelijck ten eynde foo doende, by wegen vander Supplianten fincere onderrichtingh aen U Ed: Groot Mo: occasie mochte werden gegeven omme daer op de voorfz sub en obreptivelijcke geimpetreeerde Declaratie en Ampliatie te kunnen wederroepen, ten minften dat door 't felve middel wel gemelte Heeren vander Goude noch naerder ende ten overvloede mochten komen te werden overtuycht, de wille ende begeerte van U Ed: Groot Mogende te fijn, dat op het voorfz

interinement by den Hove volkōmen ende genoeghſame kennisſe ſoude werden genomen , van het wel , ofte qualijck impet-
 treren der voorſz declaratie ende ampliatioe, ende derhalve dan
 ſoo vinden de Supplianten ſigh verplicht ter obedientie ende
 tot voldoeninge van den voorſz appointemente van den Hove
 van Hollant , miſtgaders tot quytinge vande ſchuldige laſt
 ende het officie henluyden inde voorſz hare qualiteyt onver-
 mydelijck incumbentende, haer ſelven te keeren tot U Edele
 Gr: Mo: ende de ſelve in alle onderdanigheyt te gemoet te voe-
 ren niet begrypelijck te ſijn , hoe dat met eenige rechtſinnig-
 heyt by de ghemelte Heeren van der Goude vande voorige
 aengetogene Clauſule van der Supplianten voorgemelte Hant-
 veſte, ende Privilegie eenige Declaratie, of interpretatie kan
 werden gedefidereert, daer doch die Clauſule by ſigh ſelven
 duydelijck, ende klaer, ende buyten alle omſlagh van eenige
 de minſte duyſterheyt, twyffelachtigheyt, of dubbelfin-
 nigheyt is leggende, als met ronde woorden, wel beſcheyde-
 lijck mede brengende, dat inde Schouwe vande voorſz Waert
 ſullen weſen ſeven Heemraden, die woonachtigh, ge-erft, ofte
 gegoet ſullen ſijn inder Schouwe voorſz, ſtaende het woort
 woonachtigh in *determinate atque abſolutè*, by hem ſelven en-
 de tuſſchen de woorden ge-erft, gegoet, ſtaende alleenlijck
 het woort, ofte, als tuſſchen twee Synomina, ſoo dat daer
 geen andere ſin van en kan ſijn dan dat die ſeven Heemraden
 al te ſamen voor eerſt ſoude moeten weſen woonachtigh, bin-
 nen de Schouwe vande voorſz Waert, gelijk dat oock de re-
 den ſelfs genoeghſaem vereyſte, op dat de ſelve, t'allen tyden
 by Winter ende Somer by dagen, ende by nachten ten ſpoed-
 dichſten elcx op ſijn geordonneerde en aen bevole poſt tegen-
 woordigh ſouden kunnen ſijn in alle peryckelen, ende ſwaer-
 richeden, de welcke den Waert mochte overkomen; ende
 dan noch daer en boven oock daer inne ge-erft, ofte gegoet,
 op

op dat haer eygen interefft, hen te wackerder mochte maecken, omme voor de behoudenis vande voorfz Waert alle mogelijke ende bedenckelijke forge te dragen, dan by foo verre men niet te min de voorfz reden als niet en foude wille defereren, ende echter dien onaengefien fustineren datter immers eenige duyfterheyf of twyffelachtigheyf inde voorfz Claufule waren te vinden, foo foude nochtans de felve moeten werden verftaen genoegh te wesen geelucideert, geinterpreteert, ende gedeclareert, met alle de voorgemelte Sententien vandé voorfz Hove van Hollant, in *judicio contradictorio* met kenniffe van faecke gewefen, waer van felfs de eerfte Sententie oock den Heeren Burgemeesters ende Regeerders van der Goude, in der tydt al over meer dan hondert Jaren, (Sustinerende 't gene nu wederom by hare naefaten wert queftieus gemaect) heeft gecondemneert inde kosten van den Proceffe, even als gewoon is te gefchieden, foo wanneer yemant met notoire quade faecken, ende jegens fijn gewiffe ondernomen heeft yets in Rechte te laten ventileren, ende van welcke Sententie wel voornamentlijk die van den 22. December 1651. in fcer duydelijcke termen, is fpreeckende, als waer by eerft executie wefende gedecerneert op de voorfz Sententie van den 20. July 1557. vervolgens oock de Heeren vander Goude is geinterdicteert, eenige Heemraden inde Crimpenrewaert te ftellen, nomineren en committeren, dan die gene die na de Hantvefte ofte Ordonnantie vande felve Waert binnen de Schouwe van dien woonachtigh, en 't geene te noteren ftact, ge-erft, ofte ge-goet fijn, alle welcke voornoemde Sententien fijnde gewefen in *judicio contradictorio* naer verhoor, ende genoeghfame defentie van partyen, ende dat by den voornoemden Hove van Hollant tot welcker jdicatuyren het volgens het 8. Articul van deffelfs inftuëctie mede privativelijck is fpecterende, generale kenniffe te nemen van alle Privilegen, fijnde oock de felve

selve Sententien niet alleen soo lange jaren gegaen in krachte van gewysde, en stilswygende geacquiesceert, maer oock met soo menighvuldige exempelen expresselijk gehomologeert; Hoe is het dan lydelijck datmen alle de selve met foodanige pretense interpretatie als vooren souden trachten te subvertieren, ende te vernietigen, maer wel gemelte Heeren Burgemeesters ende Regeerders vander Goude sigh oock van alle het selve vindende niet onbewuft, ende wel considerende dat het eene absolute onmogelijckheyt waere, omme de saecke wesende geschaepen soo als hier vooren is gededuceert, nae haer appetyt eenige interpretatie, of declaratie vande voorz der Supplianten Hantveste, te bekomen, ende daer mede tot haer voorgestelde ooghmereck te geraecken, soo en hebben haer Ed: Achtbaerheden het niet alleenlijck laten blyven by foodanige verfoeck van declaratie, maer sijn noch verder gegaen, ende hebben daer en boven oock verfocht voor soo veel des noots soude mogen wesen ampliatio vande voorz Hantveste of Privilegie, tot foodanigen effecte dat sy voortaan soude mogen volstaen met te stellen Heemraden binnen der Crimpenrewaert niet woonachtigh, maer hier doet sigh aenstonts wederom op een sonderlinge ongerymtheyt, daer inne bestaende, dat de voornoemde Hantveste, of Privilegie, wesende gegeven, aen, ende ter instantie, ende ten profijte alleen van die van den Crimpenrewaert, ende die sigh met de dispositie van dien soo als de selve volgende de letter is leggende ten volle wel vernoeght ende te vreden zijn houdende, dat buyten der selver kennisse ende weten, ja tegens der selver danck, ende weerwille de gemelte Heeren vander Goude sulen komen te verfoecken extentie, ende ampliatio, van het voorz een anders Privilegie, ende dat noch foodanigen pretense ampliatio, dewelcke effect komende te sorteren, onvermydelijck met sigh souden moeten slegen een gehele kreuckinge,

kinge, destructie, ende vernietinge van dat groote ende considerabel point van't selve privilegie, en welckers ongekreuckte behoudenisse de Supplianten nevens alle rechtveerdige U Ed: Groot Mo: onderdanen hen onwaerdeerlijck veel gelegen laten sijn, als bestaende in het ongeschonde, onbekommerde ende rustige gebruyck vander selver Privilegie, geen het minste deel van het genot der diergekochte vryheyt, waer van sy altans onder de geluckige Regeeringe van U Ed: Groot Mo: met volkomen genoeghen sijn jouissende, ende welckers Privilegie, kreuckinge, ende vernietinge dan daer en tegen over niemant en kan sijn onbewust, van hoe smertelijcken indruck dat soude in het gemoet vande selve U Ed: Groot Mo: getrouwe onderdanen, dewelcke de Supplianten niet en sien hoe dat onder eenigerhande pretext vande selve haere Privilegien kunnen werden ontfet, men late staen dan onder foodanigen pretext als nu gemelte Heeren vander Goude, schynen te willen doen, van dat jegenwoordigh de saecke tusschen haer Ed: Achtbaerheden ende de Crimpenrewaert in een geheel ander aensien soude wesen geconstitueert, dan die waren ten tyde van 't verleenen vande voornoemde der Supplianten Hantveste, of Privilegie, want als foodanige speculativen plaetse mochten vinden, in dusdanigen materie, soo en soude het noyt aen pretexts manqueren, omme yemant sijne Privilegien te ontnemen, maer alle Privilegien voortkom ende, ofte van een wel verdiende belooninge, ofte van een simpele gratuiteyt van den Prince vanden Lande tegens sijne onderdanen, ende hebbende tot haer fundament des selfs onwederroepelijcke liberaelheyt, ende geensints de constitutie vande veranderlijcke circumstantien der saecken, waer over, ofte waer ontrent foodanighe Privilegien sijn disponerende, soo en kunnen oock de selve sulcker veranderlijckheyt alle dagen niet deelachtigh nochte onderworpen wesen, omme 't welck te ver-

klaren ende te bevestigen met een exempel niet verre van buyten gefocht, maer genomen selve uyt het midden van dese jegenwoordige materie, soo staet te letten, dat het voornoemde der Supplianten Privilegie gegeven inden jare 1430. maer is eyschende nae de schaersheyt van den gelde by die tyden, dat eenen te stellen Heemraet inden Crimpenrewaert, binnen de Schouwe van dien moste wesen geerft, ofte gegoet, tot hondert Wilhelmus Hollantse Schilden toe, met hoedanigen waerdie van gelde in erven ende goederen, de welgemelte Heeren vander Goude alsnoch, ende dat wel ende te Rechten, sijn verstaende, den eysch van 't voornoemde Privilegie in dat point genoegh te sijn voldaan daer nochtans jegenwoordigh na proportie vande rycke abundantie van gelde, waer inne 't sedert dien tydt dese Landen, door Godes genadigen zegen soo wonderbaerlijcken sijn toegenomen, soodanigen Heemraet in gelts waerde soude moeten wesen gegoet tot dertichmael soo veel, ofte misschien meer, het welke, by aldien gemelte Heeren Burgemeesters ende Regeerders in het stellen vanden voornoemde hare Heemraden quame te werden voorgehouden sy souden voorseecker meenen met seer groot ongelijck te werden bejgent, ende derhalven soo en sal het niet eens te pyne waerdt sijn sijn vorder uyt te breyden tot bysondere wederlegginge vande argumenten die de selve Heeren by hare Requeste aen U Ed: Groot Mo: gepresenteert, sijn halende vande veranderingen in hare saeken voorgevallen t'sedert den date van 't meer geschreve Privilegie, hoe wel oock daer toe de Supplianten om geen stoffe verlegen en behoefde te sijn, maer in plaetse van dien meenen sy Supplianten veel beter ten propooste te dienen, nochmaels U Ed: Groot Mo: in bedencken te geven hoe dat oock de voorsz Supplicatie van wel gemelte Heeren vander Goude aen U Ed: Groot Mo: tegens alle recht, ende reden, is gedaen in prejudic

ditie vande instantie, ende litispendentie vande voorsz pro-
 cefse, de welcke de Supplianten als impetranten in cas penael,
 ende om executie te hebben gedecerneert, mitsgaders van at-
 tentaten voor den voorsz Hove van Hollant ongedecideert je-
 gens haer Ed: Achtb: hangende hebben, ende dat by wegen
 vande voorn: pretense declaratie, ende ampliatie, ingevalle
 die effect quame te forteren, de ordinaris Justitie, ende de
 kennisse van den selven Hove soude komen te werden on-
 trocken de judicatyre vande selve saecke waer inne alreede
 wel gemelte Heeren van der Goude met de Supplianten op de
 attentaten hebben gelitifcontesteert, ende dies aengaende ju-
 dicielijck metten anderen gecontraheert, ende de saecke op 't
 selve indicent gebracht in state van wyse op hoedanigen ma-
 niere, het van een seer pernicieuse consequentie soude sijn,
 dat yemant hem vindende overtuycht van in een saecke on-
 vermydelijck te sullen moeten succumberen, niet alleenlijck
 de Justitie de kennisse, judicatyre, ende executie vande sae-
 cke soude weten als uyt de handen te wringen, maer oock soo
 doende hem selven van ongelijck vele beter Conditie te maec-
 ken dan sy soude sijn geweest, by soo verre als die saecke, vol-
 gens sijn in rechten eygen gesustineerde, 't sijnen voordeele
 ware gekomen uyt te vallen, want daer welgemelte Heeren
 vander Goude, inden voornoemden als noch uyt staenden
 Proceffe, de couragie niet hebben gehadt, van te sustineren,
 dat de by hem aen te stellene Heem raeden in de Crimpenre-
 waert niet en souden moeten wesen woonachtigh, maer daer
 haer Ed: Achtbaerheden sulcx aldaer expresselijcken hebben
 gadvoueert, ende uyt die consideratie oock hoewel insuffi-
 fantelijck ende captieufelijck gedaen de voornoemde presen-
 tatie van te sullen presteren, dat de voornoemde Mr. Floris
 Cincq haeren laetst aengestelden Heem-raet, soude verklae-
 ren dat hy geduyrende sijn Heemraetschap sijne woon-plaetse

op seeckere sijne wooninghe ten platten lande niet alleen en heeft gehad, maer oock van intentie te zijn, in't toekomende ordinaris aldaer sullen residieren, ende hem effectieve te onthouden, daer souden als nu haere Ed: Achtbaerheden door middel vande voornoemde declaratie ende ampliatic de macht bekomen, omme voortaan, in het nomineren, ende stellen, vande voornoemde Heem-raden te mogen volstaen met persoonen privativelijck ende alleen binnen haerder Stede vander Goude, ende geensints inde Crimpenrewaert woonachtigh, nochte domicilie houdende, Ende alsoo meenen nu de Supplianten, dat mits alle'tgeene boven is gededucert, U Ed: Groot Mo: als nu beter vande waerachtige toefant, ende gheschapentheyth der jegenwoordige saecke wesende onderricht, dat by de voorgemelte Requeste vande Heeren vander Goude is gedaen geweest, oock genoeghsaeme oorsaecke soude hebben, omme de voorsz. Declaratie, ende Ampliatic, als by noitroire sub, ende obreptive verkregen, te revoceren, ende te casseren aenghesien alle Privilegie, ende gratien vanden Prince vanden Landen, alleen op dese fundamentele conditien sijn berustende, *ne scilicet sint elicita contra jus vel utilitatem publicam, & ut Proces veritate intantur*, gelijk dan oock ontwyffelijck uyt diergelijke gesuspecteerde oorsaecke U Ed: Groot Mo: naer haere gewoone Hooge wijsheyt, voorsichtigheyt, discretie, ende goetheyt niet absolutelijck de voornoemde Declaratie ende Ampliatic aen de Heeren vander Goude en hebben geaccordeert, soo als wel in het verleenen van andere gratien menichmalen komt te gebeuren, voornamentlijck daer de geintresseerde partyen op het gedaen versoek sijn gehoort, ofte daer U E: Groot Mo: alvoorens daer op te disponeeren gediend sijn geweest van het advijs van haeren Hove, het welke in desen geen van beyden en is geschiet, maer hebben U Ed: Groot Mo: wel duydelcken begeert, dat de voornoemde

de Heeren Burgemeesters ende Regeerders vander Goude, alvoorens te genieten het effect vande meergemelte Declaratie, ende Ampliatie, de brieven ter occasie van dien ghedepescheert souden gehouden sijn te presenteren aenden gemelten Hove, mitsgaders ter Camere vande Reeckeninge over haer Ed: Groot Mo. Domeynen, omme aldaer gevisiteert, geintereincert, ende geregistreert te werden, welcke Clausule aengesien aldaer niet en magh werden geloofd te staen odieus, ydel ende te vergeefs, maer nootsaekkelijk moet hebben haere gewoone ende natuurlijke kracht, ende operatie (by soo verre U Ed: Groot Mo. gelijk vertrouwt wert, van ja, voor als noch niet en soude kunnen resolveren, de voornoemde brieven te revoceren) ende te casseren, omme naer verhoor van een yegelijk geintresseerde jegens het voornoemde interinement den Hove kennisse te doen nemen, of de voornoemde Declaratie en Ampliatie wel, dan offse qualijck magh sijn verworven, ende of derhalven deselve stant sal komen te grypen ofte niet, soo soude in alle gevalle ende ten minste die saecke (onder reverentie) behooren te werden gelaten ter judicatuylre vanden selven Hove, waer aen het is staende volgens het 8 artijckel van desselfs Instructie, ende oock volgens de expresse dispositie van beschreven roomsche Rechten, om kennisse te nemen van alle Privilegien ende gratien vanden Prince, oock absolutelijck geimpetreert, ende deselve vindende *aut contra jus & utilitatem publicam aut per sub, & obreptionem elicitam*, te verklaren qualijck te sijn verkregen, ende sulcx nul ende van onwaerde, het welck dan, wel voornamentlijck in desen plaetse moet werden gegeven alwaer U Ed: Groot Mo. het effect vande voornoemde Declaratie ende Ampliatie hebben gelieven te restringeren ende te binden, aende Conditie, ende den uyt slagh vande voornoemde presentatie, visitatie, interinement, ende registratie, welcke Clausule men te vergeefs

geefs soude seggen niet anders te importeren dan een precyse ordre vanden Prince vanden Lande, aen den gemelten Hove, omme maer slegghs blindelingh, ende sonder te nemen eenige kennisse van faecken, ofte te hebben de macht van approbatie ofte improbatie te moeten doen, het voorz. Interinement, ende registratie, misbruyckende daertoe in desen het exempel vande wel gemelte Kamere van Reeckeninge, alwaer men seght het selve interinement in sulcker voeghen te sullen toe gaen, want eerstelijck soo weetmen dat de selve Kamere geen exercitie van Jurisdic tie en is competerende, ende dat derhalven deselve voor haer geene rechtspleginge over het voorz. interinement en kan doen houden, ten anderen soo staet oock te considereren dat de selve Kamer 't selve interinement in desen goet heeft te doen, voor soo veel haer is aengaende sonder te nemen eenige verdere kennisse van faecken, alsoo de selve Kamere alvorens op de Requeste vande Heeren vander Goude, in voegen als vooren by U Ed: Groot Mo: te wesengedisponeert, telle quelle kennisse van faecken heeft ghenomen, immers tot soo verre dat de Kamere heeft ghemeent U Ed: Groot Mo: te konnen dienen van haer bericht ende advysghelijck de Kamere daer van oock effectivelijck heeft ghedient, ten voordeele van wel ghemelte Heeren vander Goude, ten welcken tyde by al dien oock waere gerequireert geweest het advijs vanden gemelten Hove gelijk wel andersints in diergelijcke voorvallen U Ed: Groot Mog: gewoon sijn gheweest te doen, soo vertrouwen de Supplianten dat de faecke een gheheel anderen uytslag by U Ed: Groot Mo: soude hebben genomen al waere het maer geweest in consideratie vande voornoemde litispendentie tusschen partyen, als noch voor den selven Hove uytstaende, op de executie van't recht by de Supplianten geacquireert, oock uyt voorgaende soo ghewijsdens vanden voorz. Hove, by de Achtbaere Heeren vander Goude

Goude geacquiseert, ende gehomoligeert, als gewillige overgifte ende willige condemnatie daer op gevolght ofte immers U Ed. Groot Mo: al gedient sijnde geweest van het advijs vanden selven Hove, ende niet te min de saecke wesende ghekomen uyt te vallen, buyten de verwachtinge, ende tot nadeel vande Supplianten, soo en twyffelen sy niet, of de voornoemde Declaratie, ende Ampliatie soude aende Heeren vander Goude wel absolutelijck in ordinariis forma, ende sonder de gemelte Clausule van Interinement geaccordeert sijn geworden, het welck nu anders wesende geschiet, soo meenen de Supplianten niet qualijck te hebben gedaen, dat sy sonder u Ed: Groot Mo: verder te importuneren, ende ingaende den wegh by u Ed: Groot Mo: hen luyden aangewesen sijn hebben geadresseert aenden gemelten Hove versoeckende aldaer simpele ende ordinariis provisie van beslooten Missive, omme uyt krachte van dien wel gemelte Heeren Burgemeesters ende Regeerders vander Goude voor den selven Hove te werden beschreven, omme te antwoorden op den eyfch ende Conclusie die de Supplianten jehens het voornoemde interinement soude willen doen ende nemen, waer op sy Supplianten nu by des selfs Hofs voorgeroerde appointment sijnde gewesen aen u Ed: Groot Mo: soo versoecken sy Supplianten, mitdesen in aller ootmoedigheyt, dat dogh u Ed: Groot Mog: de meer gemelte Declaratie ende Ampliatie gelieven te revoceren ende te casseren, in consideratie van dat de selve is gheimpetreert jegens den dienst ende oirbaer vande voorz Crimpenrewaert, ende tot des selfs seer merckelijcke schade, ende ongerief, jegens der Supplianten voornoemde oude Privilegie, ende hantveste, jegens het Recht hen luyden dien conform gheacquiereert, by verscheyde geacquiesceerde, ende gehomologeerde Sententien, ende by willige overgifte ende condemnatie daer op gevolght, ende in Prejuditie vande voorgeroerde instantie

tie, voor den ghemelten Hove litispendent hangende, Ten minsten, ende in allen ghevalle dat immers u Ed: Groot Mog: goede geliefte sy, de kennisse ende de judicatuyre over het interinement vande meergeseyde Declaratie, ende Ampliatie te laten aenden welgemelten Hove, alwaer de selve is behoorende uyt krachte van 't 8 Artijckel vande Instructie vanden selven Hove ende vermogens de dispositie vande beschreven Rechten, ende wel voornamentlijck uyt krachte vande voornoemde laetste Clausule der gemelte brieven van Declaratie ende Ampliatie, omme dies aengaende by den voorz Hove recht te werden ghedaen, soo als 't selve in goede Justitie sal vinden te behooren. Dit doende &c.

Extract uyt de Hantveste vande Crimpenrewaert, verleent eerst byde Hertoginne van Beyeren, ende naer gheconfirmeert by Philips Hertogh van Bourgongien in dato den 13. Mey 1630.

Item fullen inder selver Schouwe voorschreven seven Heemrade wesen die woonachtich, ge erft, ofte gegoet sullen zijn binnen der Schouwe voorschreve tot hondert Wilhelmus Hollantsche Schilden toe, of daer boven; des fullen onse getrouwe Steden: Te weten onse Steden van Dordrecht, van Schoonhoven, ende vander Goude, elcx kiesen ende setten tot alretijt als des te doen zijn sal twee Heemraden; ende Aelbrecht van Naeltwijck of sijn erven, fullen kiesen, ende setten inder manieren voorschreven eenen Heemraedt, tot oirbaer ende profijte des gemeene lants.

Sen-

Sententie vanden Hove van Hollant, in dato den 20. July 1557. explicerende denatuer ende't Recht vande voorsz Hantveste.

Opte differenten gheresen voor den Hove van Hollandt tusschen die ghemeene Ingelanden, ende ge-erfden vande Crimpenrewaert, mitsgaders de Ambachts-Heeren vande Dorpen van Leckerkercke, Nieuwerkerck, Crimpen, Berghambacht, ende Ammerstol, inden selven Waert gelegen, Requiranten; en Impetranten van mandament van relief aen d'een sijde. Ende de Borgemeesteren, ende Regierders der Steden van Dordrecht, ende der Goude, mitsgaders die Heemraden vande Crimpenrewaert gerequireerde aen d'andere sijde; In welke saecke die voorsz parthyen onderlinge questie jegens malkanderen ghekrege hebbende, uyt saecke dat die voorschreve gerequireerde, contrarie die oude Privilegien, ende hantvesten, die van Crimpenrewaert by hoger memorien, Hertoge Philips van Bourgongien Grave van Hollant, Zeelant, ende Vriesslant gegeven, tot Heemraden vanden selven Waert geeligeert soude hebben eenige personen binnen den voorsz Waert niet woonachtig wesende. So hadden de voorsz Requiranten hen jegens de voorsz electie, ende Eedinge vande voorsz Heemraden daer na gevolcht geopposeert, ende oock daer van geappelleert gehad, doende uyt krachte van seeckere provisie van appel, den Dijkgrave vande voorschreve Crimpenrewaert doen ter tijt wesende, mitsgaders den voorschreven gerequireerden dagvaerden voor desen Hove, alwaer diesaengaende als noch Proces was uytstaende onghedecideert, daerinne parthyen na litiscontestatie geappoincteert waren te schryven by memorien, ende advertissementen van Rechten; ende alsoo de voorschreve gerequireerden, niet tegenstaende de

D

voor-

voorschreve litispentie wederomme inden jare 1553. lef-
 leden, poogden eenige perfoonen niet woonachtigh inde
 Crimpenrewaert te ordonneren tot Heemraden vanden felven
 Waert; Soo hadden de voorschreve Requiranten 't selve den
 voorschreven Hove by Requeste verthoont, ende geadmitteert
 sijnde omme deselfde requeste *in Juditio* te doen ter presentie
 van parthyen ofte haerluyder Procureur, by seeckere midde-
 len geconcludeert gehadt dat die voorschreve gerequireerde
 geinterdiceert soude werden, hangende 'tvoorschreve princi-
 pale Proces van appel, eenige Heemraden vanden voorschreven
 Crimpenrewaert te accepteren, ofte te eeden, dan den geenen
 die navolgende d'ordonnantie van dien binnen de voorschreve
 Waert woonachtigh, ge-erft, ofgegoet zijn, ende by provisie
 tot surcheantie vande voorschreve acceptatie, maeckende
 eysch van kosten van dien incidente, waer jegens by die voorz
 Gerequireerden by forme van exceptie geallegeert was, dat die
 voorz principale saecke van appel als in Martio Anno 44.
 Stilo curie geïnstrueert, ende ten selven dage by memorien
 voldongen was, ende alsoo 'tsedert dien tijt noyt termijn inder
 saecke gehouden, ende mitdien deselve saecke over lange in-
 terupt, ende in discontinuatie gevallen was; Soo concludeer-
 den die voorz gerequireerden ten sine van niet ontfanckelijck
 tot absolutie vander instantie, ende begeerden recht by ordi-
 ne dat den voorz Requiranten heurluyder voorz versoek ont-
 seyft soude zijn, maeckende mede eysch van kosten, waer je-
 gens die voorz Requiranten ge-exhibeert hadden in plaets
 van Replijcque seecker mandament van relief, tenderende ten
 sijne omme vande voorschreve geobjiceerde interruptie gerele-
 veert te zijn, employerende 't selve voor requeste civil, ende
 concluderende ten interinemente van dien onder ghelijcken
 eysch van kosten; Ende persisterende voorts voor replijcque
 by heurluyder voorz versoek; jegens welck relief van wegen
 den

den gherequireerden gefustineert sijnde datter geen interinement van dien en behoorden te vallen, ende persisterende voorts voor duplijcque by de conclusie in heurluyder antwoorde ende exceptie ghenomen; Soo waren de voorsz parthyen by den Hove geappoincteert gheweest op't voorschreve incidentael verfoeck ende different, te schryven by memorien, ende Advertiffementen van rechte, volgende welcken hadden fy-luyden vande selfde heure memorien, met seeckere verificatien ten wederfijden daer by gevoeght, onder den voorsz Hove gediend, persisterende die voorsz van Dordrecht medegerequireerde by t'gunt van wegen die vander Goude in desen geposeert ende geexhibeert is geweest. *'tVoorschreve Hof* met ripe deliberatie van rade doorghesien, ende overwogen hebbende alle t'gunt ter materie dienende is; Inden name ende van wegen des Koninckx van Spangien, van Engellant, van Vranckrijck, van beyde de Sicilien &c. Als Grave van Hollandt, Zeelandt, ende Vriesslant, interinerende t'voorsz mandament van relief releveert den voorsz Requiranten vande interruptie daerinne gementioneert, interdiceert den voorsz gerequireerden hangende den principalen Proceffe in materie van appel eenige Heemraden vanden voorsz Crimpenrewaert te accepteren, ofte te Eeden dan den geenen die na de ordonantie vandien aldaer Inwoonders, ge-erft, ofte gegoet zijn; Ende condemneert de voorsz. Gerequireerden inden kosten van desen incidente, tot taxatie ende moderatie vanden voorsz Hove, Actum by Assendelft, Sasbout, Snouckart, Weldom, Boot, Drogendijck, Weytse, ende ghepronuchieert den 20. July Anno 1557.

*Sententie vanden selven Hove in dato den 19.
Juny 1592. Confirmatoir vande voorgaende.*

Opte differenten gherefen voor den Hove van Hollant, tuschen Leenart Janssen, Jacob Wouterfen, ende Willem Hanssen, vervangende, ende hen sterck maeckende voor Floris Jochums, wesende de vier Cavelen van Crimpenrewaert voor hen selven, ende uytten name vande gemeene Ingelanden aldaer, Impetranten van besfote Missive ende Requiranten ter eenre, ende Jan Brouwer Schepen, ende Mr Joos de Meijn eerste Raet ende Pensionaris der Stadt Dordrecht, als gecommiteerde van Burgemeesters ende Regeerders der selver Stede, vervangende in desen Thomas Heeren Willemsen de With mede Schepen, ende Gerard van Blyenburgh uytten achten als gecommiteerden ofte ghestelde Heemraden vande Crimpenrewaert, by de voorz Burgemeesters, ende Regeerders der voorz. Stede Dordrecht, mitfgaders Henrick Ianfen Bock Dijkgrave vande voorz Crimpenrewaert, beschreven ende gerequireerden ter andere zijden. *Tvoorschreve Hof* gehoort 't rapport vanden Commissaris daer vooren de voorz parthyen gecompareert sijn geweest, gesien sijn Proces verbael; mitfgaders d'andere stucken ende munimenten onder hun geexhibeert, doende recht op de provisie by den Requiranten verfocht, Committeert *ex officio* de voorz Thomas Heeren Willems de With, ende Gerard van Blyenburgh, omme het Heemraetschap vande Crimpenrewaert, nevens d'andere Heemraden t'exerceren tot den eersten April toekomende, onvermindert parthyen *hinc inde* heur gerechticheyt, welverstaende dat indien die saecke middelertijt ten principalen niet en wert getermineert dat die Burgemeesters ende Regeerders
der

der Stede van Dordrecht, als dan gehouden sullen sijn te stellen twee Heemraden woonachtigh, ende behorelijck gegoet sijnde binnen de Schouwe vande Crimpenderwaert hangende den Proceffe, ende soo verre 't selve Proces getermineert wert voor den voorfz eersten Aprilis sullen parthyen hen-luyden reguleren volgens 't gewijsde vanden Hove, welcke gewijsde volgende die presentatie ende acceptatie van parthyen executie sal hebben by provisie, niet tegenstaende appellatie, ende sonder prejuditie van dien, ende reserveert de kosten ten uyt-einde vande principale saecke. Gedaen inden Hage by Meesters Gerard van Wyngaerden Heere van Benthuyfen, en Ambachts Heer van Soetermeer President, Hieronymus van Borre, Leonard Casembroot, Pieter Iniosa, Frederick Verhorst, Franchois de Koninck, ende Jacob Pauly Raetsluyden van Hollant, ende gepronunchieert den 19. Juny 1592.

Verbaelgehouden tusschen de vier Cavelen vande Crimpenderwaert als Impetranten van besloten Missive ter eenre, ende de Heeren Burgemeesteren, ende Regeerders vander Goude Beschrevens, ende gerequireerdens ter andere zijden, inhoudende verdragh in dato den 2. April 1643. Dat den Burgemeester Herberts onvermindert der Impetranten gerechtigheyt soude blyven ghecontinueert, omme voor dat lopende Iaer 't Heemraetschap te blyven bedienen, mit sgaders 't voldingen vande saeck, ende dispositiiff omme die te beschryven by memorie.

Uyt crachte van seeckere beslote Missive vanden Hove van Hollant in dato den 20. Marty 1643. Mit sgaders seker naerder Appointement vanden selven Hove in date den 26. der voorfz Maent, sijn naer verscheyden continuatien ende Comparitien,

op den 2. April daer-aenvolgende voor ons Willem van Muylwijk ende Casper van Kintschot, Raeden ordinaris inden voorfz Hove als Commissariffen, hebbende tot adjunct Willem van Alphen Secretaris vanden ſelven Hove, gecompareert Gerit Pieterfz. Verkaeyck, Geerlof Dirckfz. Jacob Leendertfz. ende Jacob Adriaenfz. Schiltman, vier Cavelen vande Crimpenrewaert *nomine officii* voor hem ſelven, ende uyt ten name vande vordere Ingelanden aldaer, Impetranten vande voorfz beſlootten Miſſive ende Requiranten geaſſiſteert met Mr. Steven vander Werve ende Cornelis Pieck heurluyder Advocaet ende Procureur ter eenre, en Franchoyſ Herberts out Burgemeester ende Mr. Floris Cant Schepen, ende Vroetſchappen der Stede vander Goude als ten deſen gecommitteert by de Heeren Burgemeesters ende Regeerders der voorfz Stede, beſchrevens ende gherequireerdens, gheaſſiſteert met Meester Quirijn van Stryen, ende Johan Moons mitſgaders Hiob de Vos haerluyder Advocaten ende Procureur ter andere zijde.

Eyndelijck ſijn de voorfz parthyen door tuſſchen ſpreecken van ons Commiſſariffen verdragen als dat de voornemde out Burgemeester Francoys herberts onvermindert ende ſonder prejuditie vande Impetranten ende Requiranten gherechtigheid, ende geſuſtineerde ſal blyven gecontinueert, ende gheeedt werden om voor dit aenſtaende Jaer 'tHeemraetſchap vande Crimpenrewaert te bedienen, ſonder dat de ſelve beedinge, ende bedieninge getrocken ſal werden in conſequentie, 'tſy ten opſien vande voorfz beſchrevens, als vanden Dijkgraef ende Heemraden vande Crimpenrewaert, jehghens de welke het verſoek by Requeste gedaen mede is diſponerende, of ſy hen parthyen ſullen willen maecken, ende ſullen voorts partyen naer voorgaende voldingen de ſaecke beſchryven by memorien, ende advertiſſementen van Rechten, ende daer van mitſgaders vande ſtucken daer toe noodigh dienen, onder

onder een van ons Commissarissen te 14. daghen precysse op peyne van verstecken, ende dat rapport ende by den Hove recht gedaen sal werden op 't gunt bevonden sal werden ghelevert te zijn.

Ende heeft de voornoemde out Burgemeester Herberts aen ghenomen voor den uytganck van dese loopende Vacantie aende Impetranten ende Requiranten te leveren Acte vanden voornoemden Dijkgraef ende Heemraden of sy hen partye maecken of niet, ende hen tot dien sijne te leveren Cotype vanden voorsz Requeste, ende desen Verbaele, mitsgaders Cotype Autentijcq vande Sententien inde voorsz Requeste gementioneert, ende ingevalle sy hen partyen soude willen maecken, dat hy sal mogen volstaen met sijne verklaringe dat hy sijn debvoir ghedaen heeft om hen te induceren dat sy hen willen houden, voor gedaeghvaert voor ons Commissarissen op maendagh toekomende drie weecken.

Hebben voorts wy Commissarissen in cas den voornoemden Dijkgraef ende Heemraden hen soude willen partye maecken ende haer niet souden willen houden voor ghedaghvaert den eersten Deurwaerder daer toe versocht geauthoriseert ghelijck wy hem autoriseren by desen omme de voornoemde Dijkgraef ende Heemraden voor onse te daghvaerden op maendagh toekomende drie weecken ten sijne ende te verantwoorden als inde voorsz Requeste, ende als dan de saecke te voldingen in haeren regardt gelijk oock deselve omme te voldingen tot dien tijt wert gecontinueert, in 't regardt vande voorsz Heeren beschrevensende gerequireerdens mits dat partyen sullen mogen occuperen by Procureur.

Op den 22. September 1643. Sijn voor ons Commissarissen gecompareert Cornelis Pieck als Procureur vande selve Impetranten ende Requiranten ter eenre, ende Hiob de Vos als Procureur vande voorsz Heeren beschrevens ende gherequireerdens ter andere zijde. De

De voornoemde Pieck doende eysch, concludeert by de middelen van der Impetranten venu en court, ende anders, ist noodt, naerder te deduceren dat by desen Hove Executie sal werden ghedecerneert op de Sententie vande voorsz Hove in date den 20. July 1557. Breeder in't voorsz venu en court vande Impetranten geroert, ende dat sulcx de beschrevens sullen werden geinterdiceert eenige Heemraden inden voorsz Crimpenrewaert te nomineren, stellen, ende committeren ofte continueren, dan die geene die naer de hantvesten ofte ordinantie vande selve waert woonachtigh, ende behoorlijck ge-erft, ofte gegoet zijn, dat de beschrevens sulcx oock by provisie sal werden geinterdiceert ende d'Impetranten tot dien sijne verleent interdictione penael, maeckende Eysch van kosten ofte tot anderen &c.

De voorsz Vos doende alvoren presentatie verklaert de Heeren beschrevens ende gerequireerdens te vreden te zijn, geene Heemraden inde Crimpenrewaert te kieser ende setten, ofte continueren dan de geene die achtervolgens de hantvesten ende ordonnantien vande selve waert binnen den schouwe van dienge-erft en gegoet zijn, sustinerende de Heeren beschrevens mette selve deuchdelijcke presentatie te mogen volstaen, ende by refuys van dien concludeert tot vorders niet ontfancelijck, ende by ordine dat de Impetranten ende Requiranten haeren vorderen eysch ende conclusie sal werden ontfeyt, ende de Heeren beschrevens ende gerequireerdens daer van sullen werden geabfolveert, maeckende eysch van kosten.

De voorsz Pieck afslaende de voorsz presentatie vande beschrevens ende gerequireerdens als Captivus ende insuffisant, persisteren voor replijcque, soo ten principale als by sijne versochte provisie.

De voornoemde Vos persisteert voor duplijck, sustinerende datter geen provisie voor de Impetranten ende gerequireerdens en valt. Ende

Ende sullen de voorz partyen dese saecke beschryven by memorien ende Advertiffementen van Rechten ende de selve leveren onder een van ons Commissariffen op peyne ende sulcx als hier vooren de voornoemde partyen sijn verdragen, onderstont uyt gegeven voor Cotype by my geteyckent.

W. van Alphen.

Acle van Dijkgraef, ende Heemraden vande Crimpenrewaert waer by deselve verklaeren hen geen parthye te maecken jegens 't verfoeck vande vier Cavelen vande Crimpenrewaert Impetranten ende Requiranten, inde saecke breder inden voorenstaende Verbale gementioneert.

WY ondergeschreven Dijkgraef ende Heemraden vande Crimpenrewaert, ghesien ende geexamineert hebbende de voorenstaende Cotype Autentijq vande Requeste aen den Hove van Hollandt ghepresenteert by Geerit Pietersen Verkaeyck, Geerlof Dircksz. Jan Leendertsz. ende Jacob Adriensz. Schiltman, vier Cavelen vande Crimpenrewaert, *nomine officii* voor hen selven, ende uyt ten naem vande vordere gemcene Ingelanden aldaer Requiranten, mitfgaders van appointementen ofte apostille vanden selven Hove daer op gevolght respectivelijck in date den 20. ende 26. Marty lessleden, ende van Relatie van Insinuatie gedaen den 27. Maert aen Hiop de Vos als Procureur vande Heeren Burgemeesters ende Regeerders der Stede vander Goude noch Copyen autentijck vande Sententien vanden voorz Hove respectie in date den 20. Juny 1557. ende den 19. Juny 1592. Inde voorz

E

Re-

Requeste breeder vermelt, als mede het principael Verbae
 tusschen de voorsz Requiranten ende de voornoemde Heeren
 Burgemeesters ende Regeerders der Stede vander Goude, ofte
 haere gecommiteerden op den 2. April, lefleden, ghehouden
 voor de Heeren Commissarissen als inden selven Verbale, ende
 inde voorsz appointemente, ofte apostille van date den 20.
 Marty voorsz breeder gementioneert, verklaeren *nomine officii*
 met rype deliberatie ons voor soo veel ons *nomine officii* aen
 gaet, geen partye te maecken jegens 't versoeck, by de voorsz
 Requesten, soo jegens de Heeren Burgemeesters vander Gou-
 de als, ons *nomine officii* gedaen breeder inde voorsz Requeste
 verhaelt ende dienvolgende te vreden te sijn voor soo veel ons
nomine officii aengact, ons te reguleren nae de voorsz Sententie
 vanden 20. July 1557, gevende dienvolgende last aen Maer-
 ten Eversdijck Procureur voor den voorsz Hove, omme ten
 dage vande Comparatie by den voorsz Verbaele gheordon-
 neert, de voorsz verklaringe uyt onsen naem voor de selve
 Heeren Commissarissen te doen, ende oock dienvolgende by
 den voorsz Hove daerinne goetwillighlijck te laten condemne-
 ren, onder stont in kennisse by ons onderteyckent Clacs Pie-
 tersz. Broeck, Dijckgraef en Schout, Bastiaen Ariensz. J. Schilt-
 man, Joost Leendertsz. A. C. Brouwer, Adriaen G. Cool,
 Gerrit Cornelis van Arckel.

Sententie van meergemelten Hove van Hollant, in date den 22. December 1651. Waer by executie is gedecerneert op de Sententie vanden selven Hove in dato den 20. July 1557.

Inder faecke hangende voor den Hove van Hollant, tusschen Gerrit Pieterfz. Verkayck, Geerlof Dirckfz Jacob Leendertfz. ende Jacob Adriaensfz. Schiltman, vier Cavelen van Crimpenrewaert, *nomine officii* voor hen selven, ende uyt den name vande verdere Ingelanden aldaer Impetranten van beslooten Missive, ende Requiranten van appointement om te hebben interdictie penael ter eenre, ende Burgemeesters ende Regeerders der Stede vander Goude beschrevens ende gherequireerdens in't voorsz cas ter andere zijden; in welke faecke de voornoemde Impetranten by Requeste ghedoleert hebbende aenden voorsz Hove, ten sijne als inde selve, was henluyden daerop verleent beslooten Missive omme indien de voorsz beschrevens eenige redenen mochten hebben, waeromme het verfoeck, inde voorsz Requeste ghedaen niet en behoorde te werden verleent, dat sy deselve gehouden waren, binnen seeckeren beteeckenden dage te komen verklaren, voor seeckere Commissarissen, daer toe gedeputeert, omme d'Impetranten daer tegensgehoort, voorts inde voorsz faecke gedisponeert te werden, als naer behooren, dienvolgende waren de voornoemde Beschrevens, ende Impetranten respectie voor de selve Commissarissen gecompareert geweest, ende aldaer den anderen niet konnende verstaen, waren verdragen, haerluyden differenten te beschryven by memorien, ende Advertisementen van Rechten, ende deselve mette verificatien daer toe dienende, te leveren binnen seeckeren geprefigeerden tijt,

onder de voorschreve Commiffariffen , op peyne van verfteec-
 ken ; welcken volgende hadden de voornoemde Impetranten,
 ende Requiranten by haerluyder memorien doen allegeren,
 dat by de Hantvesten vande Crimpenderwaert gegeven inder
 tijt , by Philips, Hertoge van Bourgoignen , Ruardt ende Oir
 van Hollant , ende Iacoba, Hertoginne van Beyeren, Gravin-
 ne van Hollant &c. Wel expreffelijck was gestatueert , dat in-
 der Schouwe vande voorschreve Waert , fouden wesen seven
 Heemraden, die woonachtigh, ge-erft, ofte gegoet fouden sijn
 binnen der selver Schouwe , tot hondert Wilhelmus Hol-
 lantsche Schilden toe , ofte daer boven , des dat de Stede van
 Dordrecht , van Schoonhoven, ende vander Goude elcx kie-
 fen, ende setten fouden, t'alre tyde, als des te doen soude zijn,
 twee Heemraden, ende de Dijkgrave , inder tijt, inder manie-
 ren voornoemt eenen heemraet , alles breder blijkende, by de
 hant vesten daer van zijnde , waer over t'anderen tyden diffe-
 rent geresen sijnde voot desen Hove , tusschen de gemeene In-
 gelanden , ende geerfden vande voorfz waert, ende neffens hen
 eenige Ambachtsheeren vande Dorpen inde selve waert ghele-
 gen , eerst als Impetranten in cas d'appel , ende naderhant als
 Requiranten, ende Impetranten van mandament van relief ter
 eenre ; Ende de Heeren Burgemeesteren ende Regeerders der
 Stede Dordrecht , ende vander Goude, mitfgaders de Heem-
 raden vande Crimpenderwaert , eerst gedaeghdens in't voor-
 schreve cas d'appel , ende naderhant als gherequireerdens, ter
 andere zijden ; Uyt faecke dat de voorfz Burgemeesteren, en-
 de Regeerders van Dordrecht , ende der Goude contrarie de
 voorfz hantvesten , tot Heemraden vande selve waert hadden
 ge-eligeert eenige perfoonen binnen de voorfz waert niet woo-
 nende ; soo was daer op ghevolcht Sententie van desen Hove
 vanden 20. Iuly 1557. Waer by het Hof interinerende het
 voorfz mandament van relief , ende releverende dien volgen-
 de

de de Requiranten vande interruptie daerinne ghementioneert, de voornoemde gerequireerdens hadden geinterdiceert hangende den principalen Proceffe in materie van appel eenige Heemraden vande Crimpenderwaert te accepteren, ofte te ceden, dan die geene, die na de ordonnantie van dien, inwoonders, ge-erft, ofte gegoet waren, condemnerende oock de gerequireerdens inde kosten, waer naer wederom differenten voor den selven Hove gheresen zijnde, tusschen de voornoemde vier Cavelen inder tijt, voor hen selven, ende uytten name vande gemeene Ingelanden aldaer Impetranten van besloten Missive, ende Requiranten ter eenre; Ende de Heeren Burgemeesteren ende Regeerders der Stede Dordrecht vangende de by hen Gecommitteerden, ofte gestelde Heemraden, mitsgaders den Dijckgraef als doen inder tijt vande voorschreve waert beschrevens ende gerequireerdens ter andere zijden; Soo was eyndelijck oock daer op ghevolcht Sententie vande voorz Hove in dato den 19. Juny 1592. Waer by 'tvoorz Hof doende recht, op de provisie by de Requiranten versocht, *ex officio*, hadde gecontinueert de Gecommitteerde, of ghestelde Heemraden vande voornoemde Burgemeesteren ende Regeerders der Stede van Dordrecht mede gerequireerdens, om 'tHeemraetschap vande voorz Waert, neffens d'ander Heemraden te exerceren, tot den eersten April doen toekomende welverstaende, indien de saecke middelertijt ten principalen niet en wierde getermineert, dat Burgemeesteren ende Regeerders der Stede Dordrecht, als dan gehouden soude zijn te stellen twee Heemraden, woonachtigh, ende behorelijck gegoet zijnde, binnen de voorz Schouwe vander voorschreve waert, hanghende den Proceffe, ende alsoo verre 'tvoorz Proces getermineert wierde voor den voorz eersten April, dat de voorz parthyen, hen souden reguleren volgens 't gewijsde vanden Hove, t'welck achtervolgende, de presen-

tatie, ende acceptatie van parthyen sijn executie soude hebben, by provisie, niet tegenstaende de appellatie, ende sonder prejudicie van dien; Ende alsoo de saecke ten principalen tot noch toe niet en was af gedaen; Soo hadden oock dienvolgende de Burgemeesteren ende Regeerders van Dordrecht tot desen huydigen dage toe, geen Heemraden ghestelt, dan die woonachtigh, ende gegoet waren de Schouwe vande voornoemde Crimpenderwaert; Gelijk oock niet de Burgemeesteren ende Regeerders der voorz Stede vander Goude beschrevens in desen, uytgenomen dat deselve Beschrevens in April 1643. vier jaren gheleden, een vande twee Heemraden by hen te nomineren hadden ghestelt, ende 't eynde de twee Jaren hadden gecontinueert, niet woonachtigh nochte gegoet binnen de voorz Schouwe; Ende alsoo jegens April vanden jare 1643. De stelling, ofte continuatie van nieuwe Heemraden wederom voor handen was, van weleke de eedinge soude werden ghedaen op ten 3. April des voorz jaers 1643. Soo hadden sy Impetranten hen daer over geaddressiert aende beschrevens in desen, ende vande selve by Requeste in't minnelijk verfocht, dat sy in conformite vande voorz hantvesten ende ghewijsden van desen Hove geen andere twee Heemraden ghelieven te stellen, ofte te continueren, dan die inde voorz Schouwe woonachtigh ende gegoet waren, maer hadden sy Impetranten daer op geen apostille ofte eenigh bescheyt konnen bekomen, ende was hun sulcx haere Requeste mette annexe stucken gerestitueert; Ende alsoo sy Impetranten *nomine officii*, voor hun selven, ende van wegen de vordere gemeene Ingelanden vande voorz Waert, de gerechticheyt vande selve Waert moesten bewaeren, ende schuldigh waeren ten effecte te brengen de voorz hantvesten, ende mede de voorz ghewijsde van desen Hove, soo hadden sy Impetranten daer over met goede, ende wel gefondeerde saecken gedoleert aen desen

desen Hove, ende met gelijcke faecken befloten Missive met
 Appointement, om te hebben interdictie penael vanden sel-
 ven Hove geimpetreert hebbende, waeren uyt krachte van
 dien de voornoemde Beschrevens ende gherequireerdens nef-
 fens hen Impetranten gecompareert geweest voor de ghemelte
 Heeren Commissarissen, tot seeckeren dage. Ten welcken
 dage dienende sy Impetranten doende eysch concludeerden
 dat by desen Hove executie soude werden ghedecerneert, op
 de Sententie vanden voorz Hove, in date den 20. Iuly 1557.
 Breeder hier voren ghementioneert, ende dat sulcx de voor-
 noemde Beschrevens souden werden gheinterdiceert eenighe
 Heemraden inde voorz Crimpenderwaert te nomineren, stel-
 len, ende committeren, ofte continueren, dan die geene die
 naer de hantvesten, ofte ordonnantie vande selve Waert bin-
 nen de Schouwe vande selve waert, woonaghtigh, ende be-
 hoorelijck ge-erft, ofte gegoet waren, dat de voorz Beschre-
 vens sulcx oock by provisie soude werden geinterdiceert, ende
 hen Impetranten tot dien sijne verleent interdictie penael,
 maekkende eysch van kosten, ofte tot anderen sijnen, ende
 conclusie, als bevonden soude werden te behooren; **VVAER**
JEGENS van wegen de voornoemde Beschrevens ende ghe-
 requireerdens geallegeert is gheweest dat inden jare 1430 By
 Hertoch Philips van Bourgongien als Ruart, ende Oir van
 Hollant, ende Vrouwe Iacoba als Gravinne van Hollant over
 de voorz Crimpenderwaert gestatueert ende ghegeven sijnde
 seeckere ordonnantie, ofte hantvesten, onder andere mede-
 brengende, dat inde Schouwe vande selve VVaert souden
 wesen seven Heemraden, die woonachtigh ge-erft, ofte ghe-
 goet souden zijn, binnen de Schouwe voorz tot hondert Hol-
 lantsche Schilden toe, ofte daer boven, des dat hare getrouwe
 Steden, te weten Dordrecht, Goude, ende Schoonhoven elcx
 souden kiesen, ende setten, tot alre tijt, als des te doen soude
 sijn

sijn twee Heemraden, welcken volghens de voorz. Steden
 respectie gerechtigt geworden zijnde, omme elcx te verkiefen,
 ende stellen t'elcken male, ende tyde, sulcx wierde ver-
 socht, twee Heemraden over den voorz. Waert, dewelcke
 woonachtigh waren, ofte binnen de Schouwe vande voorz.
 Waert, ofte die binnen deselve Schouwe waren gegoet, ofte
 ge-erft ter voorz. somme toe, of daer boven, ende consequen-
 telijck daer toe vermogende te eligeren, ende te stellen soodanige
 perfoonen, dewelcke inde voorz. Schouwe vande Crim-
 penderwaert ter voorz. somme toe waren ghe-erft, of gegoet,
 hoewel die aldaer niet en waren woonachtigh, ghelijck oock
 'tselve alsoo van lange tyden by de selve Steden, ende voorna-
 mentlijck by de Stadt vander Goude geobserveert, ende on-
 derhouden was geweest, te weten dat by de selve tot Heem-
 raden over de voorz. VVaert ghestelt waren, oock soodanige
 perfoonen die aldaer alleen ge-erft, of gegoet waren ter voorz.
 somme toe, of daer boven, sonder aldaer binnen deselve
 VVaert ofte de Schouwe van dien te wesen woonachtigh, En-
 in allen gevallé inde possessie *vel quasi* zijnde, ende lange ghe-
 weest hebbende, omme tot het voorz. Heemraetschap te ver-
 kieseren ende stellen alsulcke perfoonen, die woonachtigh wa-
 ren binnen der Stede Goude, wesende gelegen gheheel dicht
 aende voorz. VVaert, in welcke observantie ende ghebruyck,
 ofte possessie *vel quasi*, hoewel de Stadt Goude, by niemant
 en behoorde te werden gheturbeert verhindert, of ghemo-
 lestert nochtans (soo het schein) de voorz. Requiranten nu
 eenige maenden geleden als wanneer aenstaende, ende voor
 handen was de verkiefsinghe van Heemraden over de voorz.
 VVaert, begonst hebbende te sustineren, het contrarie, te we-
 ten dat deselve Stadt, geen andere Heemraden over deselve
 VVaert souden hebben te stellen, dan die in de Schouwe van
 dien souden wesen woonachtigh, ende gegoet, ende tot dien
 eynde

eynde hebbende niet alleen aen hen gerequireerdens ghedaen haerluyder ongefondeert verfoeck, ende instantie, maer oock henluyden geadresseert hebbende aen desen Hove, ende tegens hen gerequireerdens verfocht mandament penael, ten eynde hen gerequireerdens soude werden geinterdiceert, eenige Heemraden inde voorfs waert te stellen, ofte te continueren, dan die inde Schouwe vande selve waert waren woonachtigh, ende gegoet, den selven Requiranten daer op by desen Hove verleent was beslooten Missive, aen hen gerequireerdens, ten sijne indien sy eenige redenen contrarie het selve verfoeck mochten hebben, dat sy deselve tot seeckeren dage soudon komen verklaren voor seeckere Commissarissen vanden voorfs Hove daer toe geordonneert, welcken volgende sy gerequireerdens, of hare Ghecommitteerden mette Impetranten, ten selven eynde gecompareert zijnde, voor de voorfs Commissarissen, hadden d'Impetranten eysch gedaen, ende conclusie genomen, als breder hier voren is verhaelt; By alle welke voorschreve middelen, sy Beschrevens, ende gerequireerdens, doende alvoren presentatie verklaerden te vreden te zijn, geene Heemraden inde voorfs Crimpenderwaert te kiesē, ende setten, ofte continueren, dan de geene, die achtervolgende hantvesten, ende ordonnantie vande selve waert, binnen de Schouwe van dien 'ge-erft, ende ghegoet waren, sustineerende met de selve deuchdelijcke presentatie te mogen volstaen, ende by refuys van dien, concludeerden tot vorders niet ontfanckelijck ende by ordine, dat d'Impetranten, ende Requiranten haren vorderen eysch, ende conclusie, soude werden ontfeyt, ende sy Beschrevens, ende gerequireerdens daer van geabsolveert, maeckende mede eysch van kosten, ofte tot anderen sijnen, ende conclusie, als bevonden soude werden te behooren, welcke voorfs presentatie de voornoemde Requiranten afslaende, als captieux, ende insuffi-

fant, perſiſteerden voor replijcque, ſoo ten principalen, als by haerluyder verſochte proviſie; Ende naer dat van weggen de gherequireerdens ende Beſchreven gheperſiſteert was voor duplijcque, ende gheſuſtineert, datter voor de Impetranten geen proviſie en behoorde te vallen; ſoo hebben de voornoemde parthyen van hare memorien, ende Advetiſementen van rechten, mette verificatien, daer toe dienende in conformite vanden Verbaele daer van zijnde, onder de voorſz Commiſſariffen ghedient, ende recht verſocht; 't Voorſz Hof, gehoort 't rapport vande Commiſſariffen in deſen geordonneert, ende met rype deliberatie van Raden deurgelien, ende overgewogen hebbende, alle 'tgeene ter materie dienende is, doende recht inden name, ende van wegen der hooge Overigheyt, ende Graeffelijckheyt van Hollandt, Zeelant, ende Vrieſlant, decerneert executie op te Sententie vanden ſelven Hove, in date den 20. July 1557 Breeder inden Proceſſe gementioneert; interdiceert dienvolgende de Beſchrevens, ende gerequireerdens eenighe Heemraden inde Crimpenderwaert te nomineren, ſtellen, ende committeren, ofte continueren, dan die gheene die na de hantveſten, ofte ordonnantie vande ſelve waert, binnen de Schouwe vande voorſz waert woonachtigh, ende behoorelijck gecrft, ofte gegoet zijn; Ende compenſeert de koſten van deſen Proceſſe om redenen den Hove daer toe moverende; Gedaen inden Hage by Meesters Hugo Blocq, Gaspar van Kinschot, Frederick van Dorp, Diederick Sixty, ende Aelbert Nierop, Raetsluyden van Hollant, ende gepronunſchieert den 22. Decembris 1651.

*Mandament penael , ende omme executie
op de voorgheroerde Sententien en wil-
lige condemnatie te sien decernereren in dato
den 25. Marty 1666.*

D'Eerste ende andere Raden over Hollant , Zeelant , ende
Vriesslant. Den eersten Deurwaerder hier op verfocht Sa-
lut ; Alsoo de vier Cavelen vande Crimpenderwaert *nomine
officii* , ende uytten naem vande gemeene Ingelanden , ende
Ingefetenen van deselve Waert , ons verthoont hebben , hoe
dat by d'hantvesten vande voorsz Waert gegeven by den Prin-
ce vanden Lande onder andere vryheden , ende Rechten is
vergunst , dat inde Schouwe van deselve Waert fullen wesen
seven Heemraden die woonachtigh , ge-erft, ende gegoet sijn
binnen deselve Schouwe tot hondert Wilhelmus Schilden,
ofte daer boven , des dat de Steden van Dordrecht , Schoon-
hoven , ende der Goude, elcx kiesen fullen t'allen tyde des te
doen sal sijn twee Heemraden, ende den Dijckgraef in manie-
ren voorsz een Heemraet , breeder als inde voorsz hantvesten,
waer over t'anderen tyden differenten geresen sijnde voor de-
sen Hove , tusschen de gemeene Ingelanden , ende ge-erfdens
vanden voorsz Waert , nevens hen ghevoecht eenighe Am-
bachtsheeren vande Dorpen vanden selven Waert , als Impe-
tranten van mandament van relief ter cenre ende Burgemees-
teren , ende Regeerders der Stede Dordrecht, ende der Gou-
de , mitsgaders de Heemraden vanden voorsz Waert gerequi-
reerdens ter andere zijden ; was daer op ghevolcht Sententie
van desen Hove, in dato den 20. July 1557. Daer by de voorsz
Heemraden geinterdiceert is hangende den principalen Pro-
cessse , in materie van appel, eenige Heemraden vande Crim-
penderwaert te accepteren , ofte t'eeden , dan de geene die

naer d'ordonnantie van dien, aldaer Inwoonders ghe-erft, ofte gegoet zijn, condemnerende de gherequireerdens inde kosten, waer naer wederom Proces geresen sijnde voor desen Hove, tusschen de vier Cavels inder tijt vande voorsz Waert, inden naem vande ghemeene Ingelanden vande selve Waert Impetranten van beslooten Missive ende Requiranten ter eenre, ende de Burgemeesters, ende Regeerders vande Stede Dordrecht vervangende die by hen gecommiteerde, ofte ghesfelde Heemraden, mitsgaders den Dijkgraef als doen inder tijt vande voorsz Waert, beschreyens, endegerequireerdens ter andere zijden; was oock daer op Sententie van desen Hove in dato den 19. Juny 1592. gevolcht, waer by 't Hof doende recht op de provisie by de Requiranten verfocht, *ex officio* heeft gecontinueert de gestelde, ofte gecommiteerde Heemraden tot April doen eerstkomende; welverstaende indien de saecke middeler tijt niet en wierde getermineert, dat Burge-meesters, ende Regeerders der Stede Dordrecht, als dan ghehouden souden sijn te stellen twee Heemraden woonachtigh, ende behoorelijk ghegoet sijnde, binnen de Schouwe der voorsz waert, hangende den Proesse, ende soo 'tselve Proces getermineert wierde binnen den voorsz eersten April, dat parthyen hun sullen reguleeren volgende 't gewijsde vanden Hove, ende dat 'tselve gewijsde volgens de presentatie, ende acceptatie van parthyen sijn executie sal hebben by provisie, niet tegenstaende appellatie, ende sonder prejuditie van dien, hebbende dien volghende Burghemeesters ende Regeerders van Dordrecht, alsoo de saecke ten principalen is blyven steecken tot desen huydigen daghe geen Heemraden ghesfelt, dan die woonen, ende binnen de Schouwe behoorelijk ghegoet zijn inde voorsz waert; waer naer al wederom voor desen Hove Proces gheweest sijnde tusschen de voorsz vier Cavels vande voorsz waert inder tijt, ende inden naem vande gemeene In-
ge-

gelanden vande selve waert, Impetranten van besloten Miffive en Requiranten om te hebben interdictie penael ter eenre, ende Burgemeesters, ende Regeerders der Stede Goude, mitfgaders Dijkgraef, ende Heemraden vande voorfz waert indien defelve hen parthye soude willen maecken beschreven ende gerequireerdens ter andere zijden; tenderende om Burgemeesters ende Regeerders vander Goude gheinterdiceert te hebben eenige Heemraden te stellen, of continueren inden voorfz waert, dan die inde Schouwe, inde selve waert fijn woonachtigh, ende behorelijck gegoet, ende om van gelijcke aende voorfz Dijkgraef, ende Heemraden, mede geinterdiceert te hebben van eenige Heemraden by stellinge, ofte nominatie te accepteren, ofte eeden dan die als vooren inde voorfz waert fijn woonachtigh, ende als vooren gegoet was op den tweeden April 1643. In't reguart vande Burghemeesters, ende Regeerders vander Goude verdragen, dat den Burgemeester Franchoys Herberts onvermindert, ende sonder prejuditie vande Impetranten gherechtigheyt, ende ghesustineerde soude blijven gecontinueert, ende ghe-eedt om voor dat aenstaende Jaer 'tHeemraetschap vande Crimpenderwaert te bedienen, sonder dat defelve be-eedinge, ende bedieninge fouden werden getrocken in consequentie, soo ten aensien vande Burghemeesters ende Regeerders vander Goude, als vande voorfz Dijkgraef, ende Heemraden, ende was voorts de faecke in't reguart vande selve Burgemeesteren, ende Regeerders vander Goude gereguleert om beschreven te werden by memorien, ende hadden voorts de voorfz Dijkgraef, ende Heemraden vande voorfz Crimpenderwaert op den 7. April 1643. By acte verklaert voor soo veel hen *nomine officii* aengaet hen geen partyen jegens 't versoek vande Cavelen, ende Ingelanden te maecken, ende dienvolgende te vreden te zijn, voor soo veel haer *nomine officii* aengaet hen

te reguleren na de voorſz Sententie van deſen Hove vanden voorſz 20. July 1557. Ende hen goetwillighblyck by deſen Hove daer in te laten condemneren, ghelijck deſelve daer in oock op den achtſten Mey daeraenvolghende inden voorſz Jare 1643. by deſen Hove ſijn gecondemneert; ende echter in den Jare 1651. ende 1652. Daer jegens werdende gemolieert, hebben d'Impetranten als doen 'tſelve t'elckens by mandament von interdictione penael Stadthoudende voor deſen Hove belet gehadt, ende was voorts gevolght, de voorſz ſaecke jegens de voorſz Burgemeesteren, ende Regeerders vander Goude beſchreven ſijnde by memorien, dat by Sentie van deſen Hove, in date den 23. December 1651. executie is gedeſcerneert geweest op de voorſz Sententie vanden 20. July 1557. ende dienvolgende Burgemeesteren, ende Regeerdeers vander Goude geinterdicteert eenige Heemraden vande Crimpen derwaert, te nommineren, ende committeren, ofte continueren, dan die naer de hantveſten ofte ordonnantie binnen de Schouwe vande voorſz VVaert woonachtigh, behorelijck gheerft, ofte gegoet zijn, breeder als inde Sententie, waer naer hoewel jegens deſelve Sententie een lange tijt niet en is ghemolieert ſo komt nochtans de Supplianten nu voor, datmen jegens nu aenſtaende nominatie ende ſtellinge vande Heemraden, die nu den ſeften deſer toekomende Maent Aprilis ſal weſen, ſal trachten eenige nieuwe Heemraden aen te ſtellen, nomineren, ende te doen be-eedigen, die naer de hantveſten ofte ordonnantie binnen de Schouwe vande voorſz VVaert niet en ſullen ſijn woonachtigh, behorelijck gheerft, ofte ghegoet, contrarie, ende tot infractie vande voorſz Sententien; omme waer in dan by tijts tot obſervantie, ende obediencie vande voornoemde ſententien, ende tot welvaren, ende bewaren vande voorſz VVaert, te voorſien; ſoo werden ſy ſupplianten genootſaect haer te keeren aen deſen Hove (*Alſoo*

sy seggen) verfoeckende daeromme onse provisie *Soo is*, dat wy u committeren te trecken aende perſoonen, ofte ter woonſtede vande voorſz Dijkgraef, ende Heemraden vanden voorſz Crimpenderwaert, ende henluyden op ſeeckere groote pene jegens de Hoge Overigheyt te verbeuren, interdicteert eenige Heemraden by ſtellinge, ofte nominatie aen te nemen, te accepteren, ofte te eeden, dan die als vooren binnen de ſchouwe vande voorſz VVaert woonachtigh, behoorelijk geerft, ofte gegoet ſullen zijn, ende ſulcx deſelve beſtafen hen te reguleren naer deſelve Sententie, ende de voorſz voorgaende ſententien, ende mede naer hare voerſz verklaringen, ende overgifte, ende de willige condemnatie van deſen Hove daer op gevolght, ende te betalen de koſten hieromme gedaen, ende in cas van oppoſitie (de voorſz interdictione op pene in maniere voorſz ſtadthoudende, tot dat de parthyen gehoort anders ſal ſijn geordonneert dachvaert d'oppoſant, ofte Oppoſanten te compareren ofte gemachtighde te ſenden, t'eenen ſeeckeren bequamen dage voor deſen Hove, omme te ſeggen de redenen van dien, t'aenhooren, ende te verantwoorden, op den eyſch, ende concludie uyt ſaecke voorſz te doen, ende te nemen, ende oock om executie op de voorſz Sententien, ende willige condemnatie te hebben gedecerneert, ende voorts te procederen als naer rechten; Latende Copie volgens d'inſtructie, ons relaterende u wedervaren; Gegeven inden Hage onder 't Zegel van Juſtitie den 25. Maert, 1666. Onderſtond by mynen Heeren d'eerſte ende andere Raden over Hollant, Zeelant, ende Vrieflant, ende was onderteyckent.

W. van Alphen.

Exc.

*Exploict uyt krachte van den voorschreven
Mandement door den Deurwaerder
gedaen,*

Uyt krachte Uwer mijn Ed: Mog: Heeren opene Brieven van Mandement Penael in dato den 25. Marty 1666. aen de margine van de welcke dese mijne Relatie gehecht is, gheimpetreert by de vier Cavelen van de Krimpenderwaert *nomine officii*, ende uyt den naem van de ghemeene Inghe-landen ende Inghesetenen van de selve waert, t'haere verfoecke hebbe ick ondergeschreve Deurwaerder van den Hove van Hollandt my ghevonden op den 3. April Anno voorfz binnen Schoonhoven aen den persoon van Gijsbert Botter Dyckgraef, ende aen de Persoonen van de Heer Burgemeester van Es, ende N. Iuynbol, ende op den 4. ditto tot Haestrecht aen Anthonis Ianssen Verhaven, en in Gouderack aen den persoon van Adriaen Cool, die het (mits d'absentie van Gijsbert Vossenburgh) voor den selven was accepterende, en op den 5. ditto tot Leckerkerck aen Schiltman en tot Crimpen op de Leck aen Bastiaen Borstie, alle Heemraden van de voorfz Waert; En hebbe aen alle de selve, ende yder in't besonder het inhoud van den voorfz Mandamente van weghe de hooge Overigheyt geexploicteert (en gestelt op een peyne van vijftigh ponden jegens d'hooge Overigheyt te verbeuren) waer van in cas van oppositie den Rechttdagh dienen sal in den Hage op den eersten Rechttdagh naer d'aenstaende vacantie van Paesschen, voor U Mijn Ed: Heeren de eerste en andere Raden van den voorfz Ed: Hove, alles ten fine als in't selve mandament, hebbe aen de Dijkgraef ghelevert copie van't mandament, met annotatie van mijn Exploict, mitsgaders vijf ghelijcke copien ten behoeve van de Heemraden, die my
tot

tot antwoord gaven dat sy malkanderen soude spreecken. Ed: Mog: Heeren t'gunt voorz is, relatere ick U Ed: te wesen myn wedervaren; Actum by my, ende was onderteyckent. *N. van Bockhoven.*

Notulen eude Dinefalen in cas van penael en om executie te sien decernereren.

Vijfhuysen Procureur.

De vier Cavelen vande Crimpenderwaert *nomine officii* enuytten vande verdere Ingelanden van deselve Waert Impetranten van Mandament penael, en omme executie te sien decernereren, ende nu Requiranten van reparatie van attentaten contra Dijckgraef ende Heemraden vande selve Crimpenderwaert gedaeghdens ende nu gerequireerdens.

Den 15. December 1667. Onder den 14. dito op Vijfhuysen als voren eysch te doen versoekende reparatie van attentaten, concludeert dat de voorz ghedaeghdens sullen werden gecondemneert als attentaten, *ante omnia* te repareren kosteloos, ende schadeloos afte doen, dat sy luyden ghedaeghdens directelijck jegens, ende in prejudicie vande interdictien penael van desen Ed. Hove by der Impetranten Mandament verleent den Heere, ende Mr Floris Cincq Raedt ende Vroetschap, mitfgaders Burger ende Inwoonder der Stadt Gouda, tot Heemraedt vande Crimpenderwaert hebben aengenomen, geaccepteert, ende be-eedight, mitfgaders den selven in die qualiteyt noch dagelijcx aennemen, ende accepteren, maeckende in cas van contradictie eysch van kosten, ofte tot anderen &c.

Den 3. Marty 1667. onder den 20. December 1666. Vos

voor Burgemeesteren ende Regeerders der Stadt Goude , intervenierende , ende de saecke aennemende voor Dijckgraef , en Heemraden van de Krimpenderwaert , ende in die qualiteyt versoeckt alvooren te antwoorden copie vande bewijsen daer op de reparatie van Attentaten wert gefundeert , en dagh te veerthien dagen precise naer de leveringhe.

Den 15. Marty 1667. onder den 17. January , Vyfhuysen overleverende vijf distincte copien vande munimenten daerop hy sijn versoek van reparatie van attentaten fondeert , is te vreden dat de Gerequireerdens werde geconsenteert dagh *ad octo* precise op verstecken , sustinerende datter gheen verder dagh en valt , Vos neemt over de copien ; t'Hoff ordonneert op huysen en veerthien daghen precise op verstecken op't versoek van reparatie van attentaten te antwoorden.

Den 31. Marty 1667. onder den 7. February op Vijfhuysen t'Hoff verleent versteck en voor't proffijt van dien condemneert de Gedaegdens de attentaten *ante omnia* kosteloos ende schadeloos te repareren *salvo purge ad primam* ,

Den 3. Mey 1667. Onder den 28. Marty, Vos purgerende t'verstreck , dede segghen dat den persoon van Mr. Floris Cincq, inden voorleden Jare 1666. By de Stadt vander Goude niet als Burger ende Inwoonder binnen de voorsz Stadt , maer als een Inwoonder, ende ge-erfde binnen de Crimpenderwaert tot Heemraedt vande selve Waert is gestelt , dat mede by Dijckgraef, ende Heemraden vande voorsz VVaert, de voornoemde Mr. Floris Cincq , insgelijcx niet als een Inwoonder vander Goude, maer als een Inwoonder, ende ghe-erfde ofte gegoede , inde meerghenoemde Crimpenderwaert is beschreven geweest , ende in die qualiteyt als Heemraet beedight , ende voorts inde selve qualiteyt in het voorsz Collegie geinstalleert , ende vervolgens sijne bedieninge waerghe-nomen , dat mede inder daet, ende waerheyt de voorsz Mr.

Floris

Floris Cincq binnen de voorfz VVaert , ende specialijcken op
 fijn Hofftede genaemt de Draeck is woonende , ten respecte
 van't welck hy oock alle personele lasten met, ende beneffens
 alle andere Inwoonders vande voornoemde VVaert voor de-
 fen altijd heeft gedragen , ende noch effectivelijck is dragende,
 ende sulcx inden felven Mr. Floris Cincq alles concurreert,
 'tgunt omtrent yemant in conformite vande hantvesten van-
 de Crimpenderwaert , mitsgaders de opgevolghde Sententien
 van desen Hove , selfs na het eygen gefustineerde, vande Re-
 quiranten fouden kunnen werden gerequireert, ende of wel de
 voorfz Heeren Intervenienten uyt dien hoofde notoire soude
 wesen bevoeght , omme tegens het gedane verfoeck van repa-
 ratien van attentaten simpelijck te nemen contrarie conclusie;
 Soo dede niet te min de voornoemde Vos, inden name , ende
 van wegen als boven , omme alle gevoeghs wille presentatie,
 verklaerde onvermindert , ende sonder prejuditie vande
 Heeren gherequireerdens recht ten principalen over het
 verstant vande hantvesten gementioneert , inde Sententie van
 den voorfz Hove, van dato den 20. July 1557. waer toe de
 laetste Sententie, vanden felven Hove is relatijf, te vreden te
 fijn te presteren dat de voornoemde Mr. Floris Cincq verklaer-
 de , dat hy gheduerende fijn voorfz Heemraetschap fijn woon-
 plaets op de voorfz sijne wooninge niet alleen en heeft gehadt,
 maer oock van intentie te fijn in toekomende ordinarie aldaer
 te refideren , ende hem effective te onthouden , ende onder
 beneficie van de voorfz gedaene verklaringhe , en presentatie
 antwoordende concludeerde ten fine van voorders , oft anders
 tot niet ontfanckelijck ende by ordine dat de Requiranten
 haer verfoeck fal werden ontfeyt , ende verklaert dat deghe-
 requireerdens met haer voorfz presentatie te moghen volstaen,
 ten minften dat de Requiranten fullen werden geordonneert,
 onvermindert haer voorfz verfoeck, ten principalen voort te
 pro-

procederen, maeckende in cas van contradictie eysch van kosten, ofte tot anderen &c.

Den 18. Mey 1667. Onder den 16. dito, vijfhuysen afslaende de middelen van antwoorde by denegatie, impertinentie, ende irrelevantie, ende refuserende der gerequireerens presentatie, als captivus, ende insuffisant persifiteert voor replijcque, Vos voor dnplijcque.

E I N I S.

